

zou zelf deze
zou ze met
nauwelijks
ich zou men
hite medische
inleken nooit
oogen stelt
waarom ons
he faculteit
eerste plaats
hebben, die
enschap be-
stelijke doc-
enkel me-
alk een facul-
let behoorlijk
ord was. De
toch grooten-
en wie deze
geloopen, zou
afleggen, door
m geneeskun-
geschenken
niets baten,
aantal profes-
deen geen stu-
urstelling van
sische faculteit
de juist om
igen, zou nog

t van haar op-
en geloofstuk
er enkele jaren
rinnerde. Wie
en verwachten,
en Hoogeschool
e haar bestaan
houden, dat ze
et beginsel der
egerekend) uit-
de poging van
een seminarie,
weinig kosten
ster viel en reeds
ten met machte-
r is metterdaad
an offervaardig-
beg geaardeerd
et hier een zou
te stichting en
eristat. Dat die
komst niet nog
e, weerspreken
n, dat wanneer
ngespannen, dit
e. Maar hoezeer
wandelen, toch
vorden gehouden
als de thans af-
tichting ons die
an zijn de feiten
armede de Vrije
tichting begon,
in ton bedroeg,
egaten en schen-
en verdrievoudigd
dit kapitaal blijkt,
t. De jaarlijkse
lak in de behoefte
voorzien, zijn in
gestegen, dat ze
in tot een bedrag
zijn ze langzaam
t meer opbrengen
rultgang dus van
bij komt dan ten
e collecte, die de
voor de Vrije
die f 16.000 op-
de college- en
omsten waarover
beschikken kan.

De coördinator
stichting en moet
den stichter in de
r uitbreiding van
kundige faculteit,
ing dit legaat ons
de geheele som,
Vrije Universiteit
dan een f 40.000
ulige klimming te
; hope geven voor
in is geen sprake
l stationair. Zijn
jaren achteruit-
collecte steeg niet
or bleef het even-
Maar eenige ver-
binnen een paar
den, is er niet.
reeds voor de toe-
geen geringe zorg-
t, is reeds nu bij
n in de behoeften
ten moeten reeds
zoo onrustbarend
t het kapitaal der
eten worden aan-
pitaal zoo klein is,
l als waarborgsom
gedeponeerd wor-
n, binnen enkele
ijkheden voordoen,
Universiteit zelf in
wanneer niet veel
is volk werden ge-

en vermeerdering
Voor de Zending
ring jaarlijks een
an ongeveer ander-
en, dat wanneer
er wel zeer goed
eels zou de vraag
ld worden, of het
een goede verhou-
Zending onder de
nderdijftigduizend
acht, en voor onze
it, wier belang
d en voor heel de
n, onze beginselen
nong geaardeerd
stidduizend gulden;
het derde. En even-
n gedaan worden, of

het niet louter geldverspilling is, dat voor de
opleiding van een betrekkelijk klein getal
theologische studenten twee stel hoog-
leraren voor dezelfde vakken gesalarieerd
en onderhouden moeten worden. Indien
het bedrag, dat door deze dubbele opleiding
geëischt wordt, de andere faculteiten der
Vrije Universiteit ten goede kwam, zou
reeds daarmede alleen een krachtige juridi-
sche faculteit kunnen onderhouden worden.

Maar ook al zou, wanneer de gedeeldheid
der opleiding wegviel en daarmede ook de
offervardigheid voor de Vrije Universiteit
toenam, het bedrag niet beneden hetgeen
onze Kerken thans voor de Zending bijeen-
brengen, behoeven achter te blijven, en zeer
goed tot een anderhalve tot per jaar kunnen
stijgen, ook daarmede zou — en we heb-
ben nu het uiterste gerekend, wat van de
draagkracht van ons volk kan gevergd
worden — nog nooit kunnen worden voorzien
in de kosten, die een complete, met al haar
faculteiten voorziene Universiteit mede-
brengt.

Het is daarom, dat de vraag, of de Rege-
ring aan het Bijzonder Hooger onder-
wijs een Rijksbijdrage geven zal, een conditio
sine qua non, een levensvoorwaarde, is voor
de toekomst van het Bijzonder Hooger
onderwijs. Het kan met de particuliere
bijdragen nooit zoover komen, dat het tot een
complete Universiteit zich ontwikkelt. Een
van tweeën zal daarom moeten geschieden. Of
de Vrije Universiteit zal elke hoop moeten
opgeven om de idee eener Universiteit te
verwezenlijken in den vollen zin des woords
en zich moeten beperken tot het drietal
faculteiten, die ze thans reeds bezit en dat
zonder te groote kosten in stand kan ge-
houden worden. Of wel eischt de Regeering,
dat de Universiteit, om haar effectus civilis
te behouden, tot een volledige Hoogeschool
zich moet uitbreiden, dan zal dat zonder
Rijksbijdrage niet mogelijk wezen.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwils scholen.

In hartelijken dank ontvangen: Door Dr.
Hummelen te 't Zandt van de Geref. kerk f 4;
van den heer Drimmelen te Klundert gevonden
in de collecte f 5; van dames K. te 't Gr. f 1;
van den heer P. de Jong te Sneek, namens Mevr.
M. H. te Philipstown (Z.-A.) f 25.

Dr. J. H. HOUTZAGERS.

Leestafel.

Dr. R. H. WOLTER, hoogleraar aan de
Vrije Universiteit te Amsterdam. Het Woord
Gods en het Woord der Menschen. Utrecht
— G. J. A. Ruys — 1913.

II.

De INLEIDING van dit werk vertelt van de
veranderde stemming, waarin thans de klassieke
Philologie of de wetenschap, die bestudeert
der Grieksch-Romeinse Oudheid ten doel
heeft, althans wat velen harer beoefenaars be-
treft, tegenover haar object staat.

Het dwepen met de Oudheid en dat vooral
wat de Griekse betreft, heeft plaats gemaakt
voor een haar-meer-nuchter-beschouwen; het be-
wonderen voor het begripen.

Dr. Wolter, zelf klassiek philoloog van
professie, deelt in deze stemming.
Blijkbaar goed eens is hij met het met een Duit-
schen vakgenoot, die schrijft: »Das klassi-
sische Dogma vom harmonischen Griechentum
als Einheit und als Ideal ist durch die histo-
rische Forschung für immer vernichtet.«

'n Voordede van deze veranderde stemming
is zeker, dat hij haar 'n zoo eenzijdige voor-
stelling van de Griekse oudheid als SCHILDER
in zijn befaamd gedicht: Die Götter Griechen-
lands gaf, gewoon onmogelijk is. En wij nu,
zooals Wolter, waar hij dit gedicht bespreekt,
terecht opmerkt, een dergelijke vereering
van het heidendom niet is te verenigen met
het Christelijke Geloof, is dit voordede zeker
niet gering.

Dan, gelijk het meer met wereldse zaken gaat,
heeft ook deze veranderde stemming en dit wat
de geachte schrijver noemt, »sich losmaken der
philologische selva van het classicisme waarin ze
bevangen was — een keizerlijke. Er is, zij het
ook in verband met andere oorzaken, door
bewerkt, dat over het geheel bij hen, die buiten
het vak leven, de klassieke philologie nu niet
bepaald in blakende gunst staat. »Bij de huidige
generatie als zoodanig heeft de overvloedige be-
wondering der oudheid plaats gemaakt voor
een »overdreven« gering-schatting,« zegt Prof.
Wolter.

Nu is het zeker, dat de groote menigte, door
wie de bestudeering der oudheid beschouwd
wordt »als ijdele liefhebberij, waaraan werkelijke
waarde ontbreekt,« daarin wel zeer dwaalt.

Deze studie op zichzelf toch heeft niets van
haar hooge waarde verloren.

De Grieken zijn, evenals Israël, onze geestel-
ijke voorouders, en eerst door inzicht in hun
verleden, wordt ons heden verstaan.

De samenhang van het moderne leven met
de cultuur der oudheid is, zooals Dr. Wolter
zegt, »een feit, al is het, gelijk hij daaraan toe-
voegt, »dat het gevoel van dien samenhang bij
het tegenwoordig geslacht, in het algemeen ge-
sproken, onherroepelijk is verloren.«

Ook dit laatste acht hij onbetwistbaar.
Nu maakt het tegenwoordig geslacht, of de
huidige generatie, op het stuk van bedoeld
gevoel, zeker wel den indruk van dikheid te
zijn. Dat echter deze huidige generatie dit gevoel
verloren, onherroepelijk verloren zou hebben,
dunkt mij gansch niet onbetwistbaar.

Het zou toch kunnen zijn, dat zij dit gevoel
nooit gehad heeft, en dan kan zij het dus ook
niet hebben verloren.

Maar gesteld, de huidige generatie heeft van
den samenhang van het moderne leven met de
cultuur der oudheid gevoel gehad en later
verloren, dan acht ik het volstrekt niet onbetw-
stbaar, dat dit een »onherroepelijk« verlies
zou zijn; dat er voor haar helemaal geen kans
meer zou bestaan om het terug te krijgen.

En een instantie tegen des schrijvers be-
weering van onherroepelijkheid is zijn eigen
boek.

Dit boek toch behoort tot die categorie van
werken welke, zooals de INLEIDING ergens in een
noot vermeldt: »voor het huidige geslacht den
samenhang van zijn cultuur met die der Grieksch-
Romeinse oudheid trachten aan te toonen.«

vermeld PIERSON'S HELLAS. Zouden nu zulke
werken wel »in steeds grooteren getale het licht
zien?« zou Dr. Wolter wel hebben geschre-
ven zijn boek, indien het onbetwistbaar ware
wat hij van meergenoemd gevoel beweert?

Het wil mij dan ook voorkomen, dat de ge-
achte schrijver, bij kalme, niet meer door smart
over de ongunst waarin zijn studievak staat bij
de tegenwoordige generatie, verdonderde be-
zinning, zijn bewering van »onherroepelijk«
verloren als een ietwat te sterke zal inzien.

Nu moge het zoo zijn, wat ik weer niet zal
betwisten, dat velen van hen voor wie zijn boek
allereerst bestemd is, van den samenhang van
het moderne leven met de cultuur der oudheid,
nog niets of althans zeer weinig voelen. Ik ben
echter vast overtuigd, dat, uitgezonderd dan de
»verloren gevallen«, geen boek bij hen het
»voelen« van dien samenhang eerder en beter
zal kunnen wekken dan Het Woord Gods en
Het Woord der Menschen.

In onderscheiding toch van vele andere
schrijvers, die in onzen tijd het tegenwoordige
geslacht den samenhang van zijn cultuur met
die der Grieksch-Romeinse oudheid trachten
aan te toonen, doet Prof. Wolter, als Gerefor-
meerd Philoloog, dat op een wijze en van een
zijde, die »den bewust denkende geloovige«
moet toespreken.

Hij toch tracht met zijn boek het verband
te doen kennen dat bestaat tusschen het Geloof
aan de Schrift als Gods Woord en de studie
der heidense Oudheid.

En hij heeft er dat niet alleen mee getracht,
maar ook volkomen mee bereikt.

Alvorens nu van val te steken en dus te
komen tot zijn onderwerp: de verhouding van
Schrift en Oudheid bepaaldelijk in verband met
de nieuwe ontdekkingen, laat de schrijver op zijn
INLEIDING een hoofdstuk volgen over: DE
NIEUWE ONDEKKINGEN. Tot mijn bevreemding
liet hij echter dien titel niet boven dit hoofdstuk
afdrucken, maar laat hij er zijn lezer in den
INHOUD naar zoeken.

Deze »nieuwe ontdekkingen«: OPSCHRIFTEN,
PAPYRI, OSTRAKA (beschreven scherven), en ook
MONUMENTEN, vormen »een materiaal waaraan
de wetenschap verrijkt is en dat in nooit ge-
dachten rijkdom zich uitstrekt over een tijdperk
van omstreeks veertig eeuwen.«

Dit materiaal nu heeft wat de BABYLONISCH-
ASSYRIÏsche KIL-INSCHRIFTEN EN DE EGYPTISCH-
ESCRIFTEN betreft, belang voor het Oude-
Testament.

Wat onder dit materiaal het jongere gedeelte
betreft, dat uit de Hellenistisch-Romeinse
periode vooral in Egypte gevonden, heeft be-
lang voor het Nieuw-Testament, hetwelk immers
in de zoo even genoemde periode is ontstaan.
De literatuur over deze »vondsten« vermeldt
Dr. Wolter in zijn noten, waarbij hij, wat de
Assyrische en Egyptische inscripties, voor het
O. T. betreft, onder hooge waardeering ook ver-
wijst naar de rectorale rede van Dr. H. H. KUYPER,
EVOLUTIE OF REVELATIE, Amsterdam 1903.

In den tekst zelf karakteriseert hij dit
tweeëtel materiaal aldus:

»Als het merkwaardigste, dat deze nieuwe
ontdekkingen hebben opgeleverd, is, dat zij het
oog hebben geopend voor de groote lijnen waar-
langs de historie der oudheid zich beweegt; den
samenhang hebben doen zien, die er historisch
tusschen de volkeren der oudheid heeft bestaan;
en eindelijk mogelijk hebben gemaakt de geschie-
denis der volkeren vroeger te beginnen.«

Verder, dat terwijl het oudere materiaal, — de
BABYLONISCH-ASSYRIÏsche en ook de Egyptische
vondsten uit de oudere periode, — met name voor
de politieke historie van belang is, het jongere
materiaal, dat uit de Hellenistische periode, — van
betekenis is voor de cultuur-historie. »In de
papyri inzonderheid, die het droge zand van
Egypte ons heeft bewaard, in de vaak onmogelijke
voljes, die bij duizenden van de aschbellen der
steden en dorpen voor den dag komen, vinden
wij thans allerlei briefjes en brieven, testamenten,
quintantes, contracten, die op de huiselijke en
sociale verhoudingen der inwoners vaak het
helderste licht werpen en tevens uit historisch
en taalkundig oogpunt van het hoogste
belang zijn.«

Liet het bestek van de op den Universiteits-
dag te Rotterdam gehouden Rede, en ook dat
van het thans uit de Rede opgekomen boek, niet
toe, veel te vertellen ook van de OSTRAKA en
INSCHRIFTEN, en moest Dr. Wolter zich daarom
wel beperken tot een enkele categorie der PAPYRI,
bepaaldelijk de BRUVEN, — van deze brieven
geeft hij eenige zeer merkwaardige specimina.
Merkwaardig ook, omdat zij »onvervalsche
uittalingen zijn van het volksleven der oudheid,
en het juist dit volksleven is wat ons ook in
het N. T. tegentreft.«

In verband hiernaede komt Dr. Wolter dan
tot wat in zijn Referaat de tweede stelling was
en nu van zijn boek den inhoud van het eerste
deel vormt, — dat »de nadere kennis der oud-
heid welke de tegenwoordige tijd verschaft, leiden
kan tot vermeerdering van het wetenschappelijk
inzicht in de H. Schrift.«

G.

Uit de Pers.

In de Rotterdamse Kerkbode bespreekt Dr.
A. Kuyper Jr. de vraag, op welken leeftijd
men belijdenis heeft te doen:

Als de Kerkavancie ten einde is, en na Nieuw-
jaar weert de catechisaties beginnen, is een der
eerste vragen van den Diacon des Woords aan
de catechisanten, wie van hen van zins is om tegen
het eerstvolgend Avondmaal belijdenis des geloofs
af te leggen, ten einde dan met de gemeente den
dood des Heeren te verkondigen.

Zij, die zich daarvoor aangeven, worden dan in
een afzonderlijk uur saamgeroepen en ontvangen
een buitengewone catechisatie, om het vroeger ge-
leerde te repeteren en voorts nader te worden
ingelicht over de af te leggen geloofsbelijdenis en
den gang ten Avondmaal.

Altos echter blijkt het, dat menig jongeling en
jongedochter zich niet zoo aanstands durft op te
geven, en liever nog een jaar wil wachten. Men
voelt zich nog te jong, weet niet of het wel goed
is zoo jong belijdenis te doen, en wil gaarne wat
ouder zijn, eer die gewichtige stap gedaan wordt.

Nu is schuchtheid in het heilige altoos goed.
Het doet waarlijk niet aangenaam aan als jongel-
ingen, wier levensinstaat wat te wenschen over-
laat, zonder eenigen schroom zich aanmelden voor
de belijdenis-catechisatie. En dan kan het aller-
minst kwaad, is het zelfs noodig, dat de predikan-
ten hen vragen nog maar een tijdlang te wachten.

Maar daar staat tegenover, dat er trouwe cate-
chisanten zijn, die geregeld komen, goed leeren en
wier levensinstaat voor niemand een geheim is. Dit
laatste blijkt dan ook wel daaruit, dat zij niet zoo
dadelijk hun ja-woord geven op de vraag om zich
voor het doen van belijdenis op te geven; dat zij
er zich nog te jong voor gevoelen. Evenwel, al is
die schuchtheid in het heilige goed, hier moet
toch een helpende hand worden toegestoken, opdat
er vrijmoedigheid zij om te doen wat goed is voor
den Heere.

Daarom willen wij eens afzonderlijk bespreken

den leeftijd, waarop het gewenscht is belijdend lid
der kerk te worden. Wie weet, het kan onder
Gods zegen sommigen van hun bewaard helpen.
Laat ons dan beginnen met in herinnering te
brengen, dat in den tijd onzer vaderen het alge-
meen gewoonte was om dit te doen als men 14
jaar was, en dat 16 jaar beschouwd werd als de
uiterste leeftijd waarop zulke behoorde te ge-
schieden.

Dat men het in vroeger tijd zoo veel eerder
doed dan tegenwoordig, had wel zijn bijzondere
oorzaken, waarop wij nu niet dieper willen ingaan.
Alleen willen wij er dit van zeggen, dat het gods-
dienstig leven toen op veel hooger peil stond, en
dat er toen in breeden kring een krachtig mee-
leven van het opkomend geslacht met de kerk des
Heeren was, zoodat jongens en meisjes van 14
jaar op de hoogte waren van den geestelijken
strijd des levens, en metterdaad in staat waren
belijdenis te doen. Maar aan het einde der 17e
eeuw is de groote insinking gekomen, toen kwam
de geest van onverschilligheid, het jonge ge-
lacht leefde niet meer zoo met den goddienst
meer dat belang in de zaken van den goddienst.
En toen kwam het ook niet meer voor, dat jon-
gens en meisjes op 14-jarigen leeftijd belijdenis
gingen doen. Het werd al spoedig uitgesteld tot
veel later.

Het zou in den tegenwoordigen tijd niet goed
zijn, aan te dringen op herstel van deze uantie in
de eeuw der Hervorming. Wij leven daarvoor in
een tijd die anders is. Maar het is ook niet
goed om het uitsel zoo heel te groot te maken,
en te wachten tot men ver over de 20 jaar is,
want dan zijn er allerlei bezwaren van anderen
aard, die het alлегgen der belijdenis bemoeilijken.
Om hier niet met een persoonlijk gevoelen voor
den dag te komen, willen wij in dit verband
wijzen op het bekende rapport van Prof. Ravinek
en Prof. Rutgers over de zoogenamde »Doopleden«
uitgebracht op de Synode van Middelburg 1896.
Daarin wordt over deze zaak ook iets gezegd dat
niet van belang ontbreekt is en tot richtsnoer
dienen kan.

Wij lezen daar: »En zoo schijnt dan nu raad-
zaam, dat de kerkeraad alle gedoopte leden zijn
kerk, die op hun 18de levensjaar door eigen schuld
nog niet tot belijdenis en verhuisen gekomen zijn,
wegens hun kerkelijk verzuim, in behandeling
neemt, door hun als gedoopte leden hun schuld
voor God voor te stellen; dat hij officieel en geest-
daarmede voortgaat, van jaar tot jaar, tot dat de
vermaning doeltreffend of wel genoegzaam blijkt
telooz te zijn, in ieder geval niet langer dan tot
het 30ste levensjaar.«

Hieruit blijkt dat Professor Ravinek en Professor
Rutgers adviseeren, dat men met het oog op den
tegenwoordigen tijd stellen moet dat het 18de levens-
jaar de meest geschikte en gewenschte tijd is om
belijdenis des geloofs af te leggen. Zelfs zou, dat
als het op dien leeftijd nog niet gebeurd is, het
dan tijd wordt er ernstig op aan te dringen.

Het wil ook ons voorkomen, dat die leeftijd de
beste is. Niet natuurlijk als er onverschilligheid
in het harte is, niet als men het doen wil om van
de catechisatie af te komen, niet als men maar
»aangenomen« wil worden om daardoor onder de
groeten gerekend te worden. Dan ontbreekt het
heilig motief, en wordt er zonde gedaan.

Maar als de jongeling of jongedochter in het
hart de goede keuze gedaan heeft, niet met de
wereld wil meeleven, maar tot Gods volk wil be-
hooren, en belang stelt in de dingen van Gods
Koninkrijk, dan is er geen enkele reden om langer
te wachten. Ja, dan kan het wachten schadelijk
werken, omdat van uitsel zoo spoedig afstel komst.

Wie 18 jaar is, is geen kind meer, en wil ook
niet meer als kind behandeld worden, maar jeven
uit eigen overtuiging. Maar als dan ook de be-
tekenis van den Doop verstaan wordt, volgt het een
uit het ander. Want wie geen kind meer zijn
wil, maar als een volwassene wil behandeld wor-
den, mag dan ook niet langer den ontvangen
Doop op zijn kind-ijnt laten rusten, maar moet,
indien hij gelooft, als volwassene dien heiligen
Doop voor eigen rekening nemen, en zelf staan
voor datgene, waartoe hij krachtens den Doop
verplicht is.

Just de kinderdoop vraagt, als wij opgehouden
hebben »kinderen« te zijn, zoo spoedig mogelijk
belijdend lid der kerk te worden, en gedoopt niet,
het alлегgen der belijdenis van jaar tot jaar uit te
stellen. Wie den leeftijd van 18 jaar bereikt heeft,
christelijk is opgevoerd en van harte gelooft, kan
zeer wel het lichaam des Heeren onderscheiden.
Maar dan is hij ook gehouden zelf de verantwoor-
ding van zijn Doop te dragen, en te doen wat hij
als gedoopte volwassene behoort te doen, het Avond-
maal van Christus te vieten.

En niet minder belangrijk is, wat daarna volgt
over de waarzeggerij onzer dagen.

Er zijn altoos nog personen, die niet geloven dat
de waarzeggerij iets werkelijks is. Zij zien daarin
bigeloot of een spel der verbeelding. Zij be-
schouwen het als fantasie of hallucinatie.

Zoo redeneeren de Sadduceeën van onze dagen, die
niet erkennen de bange realiteit van de wereld der
booze geesten. Derulken moeten eens lezen de ge-
schiedenis van Saul bij de vrouw van Endor, en
indien zij Gods Woord gelooven, zullen ze gezegen
worden van hun Sadduceeën spottigen.

Wij willen hier eens verkort mededeelen een be-
kend geval door Prof. van Velzen in de Avond-
stemmen (pag. 160), breedvoerig beschreven. Het
kan ook heden ten dage nog tot leerling en ver-
maning zijn.

Prof. van Velzen dan schrijft: — Het was in het
jaar 1885 — Voor eenige jaren leefde te Amster-
dam een goddijale vrouw, op bijzonder christe-
lijke wijze was zij tot den Heere bekeerd, en had vele
jaren blijmoedig in den weg des Heeren gewandeld.
Deze vrouw, wij zullen haar M. noemen, afschoon
in geringen stand, was bij haar die den Heere
vreesden, in groote achting. Het was een lust haar
over de wegen des Heeren met haar gehouden en
over de waarheid te hooren spreken. De bezoeker
moest wel zeer onverschillig zijn, indien hij niet
geroerd en gesticht van haar ging. Zeer vrijmoedig
kwam zij voor den Heere uit. Het was hare ge-
woonte welklike eenige vrienden op hare kamer
te ontvangen. Dan werd gesproken over de waar-
heid en van de wegen des Heeren.

Eens op een avond zijde zij: »vrienden, ik moet
u iets mededeelen, opdat gij Gods wegen niet ver-
derkent. Ik zal niet in mijn woning maar in het
krankzinnigheidssterven.« Verschillende hoorden
de vrienden deze woorden aan, en wilden deze ge-
dachte van haar nemen. Maar zij vervolgde: ge-
ruimen tijd geleden was ik uitgenoodigd bij mijne
familie te Utrecht te komen logeeren. Ofschoon
men met den dienst des Heeren niets op had, ging
ik er heen, en men zocht mij op allerlei wijze ge-
noegen aan te doen. Op zekeren avond werd ont-
boden een waarzegster, die weldra kwam en de
kaarten legde. Aan ieder die er om vroeg, voor-
zeide zij wat hem gebeurde zou. Eindelijk zijde
een van het gezelschap tot mij: »Kom niet, nu
is het uw beurt,« waarop ik antwoordde: laat mij
maar aan mijn handwerk. Toen ik daarop hoorde:
»och wees geen spelbreker!« liet ik mij bewegen.

De kaarten werden geschud en gelegd, maar de
waarzegster zijde: »hier is iets vreemds, dat is
vroeger nooit gebeurd. Ik zal het overdoen.« Nog-
maals werden de kaarten gespreid, en weder kon
de waarzegster niet vorderen. Zij zag mij aan en
zijde: »gij moet niet doen wat gij doet!«

Toen vielde ik, dat ik moest getuigen tegen
dat bedrieff, maar ik miste den moed en zweeg.
Helaas! Nog eenmaal werden de kaarten gelegd
en toen zijde die vrouw tot mij: »gij woont op
een kamer (die nauwekerig door haar beschreven
werd), maar gij zult daar niet blijven. Gij zult zijde
worden, dan zal men u naar een groot huis brengen,
in een zaal waar vele zieken zullen zijn, maar
ook daar zult gij niet blijven. Men zal u brengen
naar een ander huis, dat ook zeer groot is, dan komt
gij bij menschen, die niet ziek, maar krankzinnig
zijn. In dat huis zult gij sterven!«

Daarna sprak zij: ik heb het u verhaald, opdat
gij, als het gebeurt, en het al gebeuren, niet de
getrouwheid des Heeren zult verdenken.

Enigen tijd later werd deze M. ongesteld. Men
bracht haar naar het gasthuis, maar de geneesheer
die haar behandelde verwees haar naar het krank-
zinnigheidssticht. Daar kwam zij en is als krank-
zinnige gestorven. Het woord van de waarzegster
is letterlijk vervuld.

Dat men dan toch ophoudt met ongeloofigen
spot te spreken over dat werk des duivels. Er ligt
in die waarzeggerij een bange werkelijkheid. Kraf-
ten van het rijk des Satans worden daarin open-
baar. Maar daarom zegt God in zijn woord: alle
waarzeggerij is een gruwel.

Officieele Berichten.

De particuliere Synode van Noord-Brabant en
Limburg zal D.V. worden gehouden op 10 Juni
a.s. te Breda, en wordt saamgeroepen door de
kerk van Klundert.

Kort verslag van de vergadering der
Classis Axel, 22 Januari 1914.

1. Ds. H. v. d. Wal laat zingen Ps. 105:3,
leest Ef. 1 gaat voor in den gebede.
2. De Credentiaelen nagelen en in orde be-
vonden. Termijnen vaardigde i. p. v. den D.
d. w. een ouderling af.
3. Samenstelling v. h. Moderamen: V. d.
Wal, pr., Bruins, secr., De Walle, ass.
4. Lezing en goedkeuring der Notulen.
5. Ingekomen stukken. a. Een schrijven uit
Roosendaal: »De classis Axel zegge hulpdienst
toe aan de Evangelisatie aldaar!«. Deze aan-
vraag weezen naar de kerkeraden. Tevens
wordt besloten het rondschrijven van de Part.
Syn. van Brabant te doen beantwoorden door
den scriba der vorige classis. verg.
b. Een schrijven van de classis Amsterdam,
dat Ds. v. d. P. tot een anderen staat des
levens overging.
c. Rondvaart Art. 41.

De diaconie van Axel brengt ter sprake de
class. diacon. Conferentie, en vraagt of deze
levensvatbaarheid kan hebben, nu van de
weinig k. k. in dit ressort nog enkele zich ont-
trekken. Na toezegging dat ook de diaconieën
van de k. k. zeker of hoogstwaarschijnlijk hun
steun zullen bieden, wordt dankbaar hiervan
aan genomen.

26 Febr. zal de e. v. Conferentie plaats
hebben.

Verschiedene tuchtgevallen komen ter sprake.
Advies wordt gevraagd en gegeven.

7. Rapporten.

a. Rapport M. U. L. O., waarin de vraag
wordt beantwoord:

»Hoe te handelen met die personen, die hun
kind zenden naar de Openbare M. U. L. O.
school ter plaatse, waar christelijk M. U. L. O.
wordt gegeven?«

Dit rapport wordt door de classis aanvaard.

b. Rapport grensregeling.

De grenzen worden vastgesteld, zooda de
k. k. onderling onder overeengekomen zijn.

c. Rapport Quotatie.

De aanvraag van de kerk van Z. wordt ge-
wezen van de hand.

d. Rapport Prov. Synode.

Naar aanleiding van dit rapport wordt besloten
te brengen de preek van studenten, in ver-
band met de komende Part. Synode. Het vol-
gende voorstel zal op de Part. Synode worden
gebracht:

»De Part. Synode richtte op een afzonderlijk
fonds voor hulpbehoevende kerken, om daaruit
de gesubsidieerde kerken de toegezegde hulp
te verleen.«

e. Rapport Collecten.

Besloten wordt, dat voortaan alle collecten op
de jaarvergadering der classis zullen worden
gehoort bij de Deputaten voor de collecten,
welke dan telkens op de classis zullen rapporte-
ren.

Een kerk wordt opgewekt om tweemaal jaarlijks
te collecteren en voor de Theol. School en
voor de V. U.

Regeling der collecten:

Oct.—Jan. Theol. School en hulph. idioten.

Jan.—Apr. Hulph. kerken en Art. 19.

Apr.—Juli. Zending V. U. en Theol. School.

Juli—Oct. V. U.

f. Rapport Evangelisatie. Besloten wordt, dat
de classis aan Oostburg en Schoondijke voor de
Evangelisatie in Aardburg en Brekens
voor de e. k. vergadering der classis geen hulp
zal verleen.

Mochten die kerken hulp noodig hebben,
dan kunnen zij zich richten tot de Deputaten
voor Evangelisatie in de classis.

De arbeid in Kloosterzande zal worden aan-
gehouden tot de e. k. classis.

g. Rapport Zending.

Depp. stellen aan de classis de vraag, of het
niet wenschelijk is, i. p. v. een provinciale en
classicalen Zendingdag te houden. De classis
spreekt het wenschelijke hiervan uit en benoemt
eene commissie tot voorbereiding. De D. D.
Kuyper, Lammertsma en Hulsteyn en de Brs.
Hamek en Catsman.

Mededeeling wordt gedaan van den wensch
van Ds. Merkelijn:

Te Magelang in te stellen een Medische
hulpdienst.

8. Benoeming:

Als Dep. voor hulph. idioten wordt aange-
wezen Dr. de Recht, van Axel.

9. Roepende kerk Terneuzen.

Vergadering 2 April 8½ ure.

10. Ds. de Walle sluit met dankgebed.